

Oratio 39: In sancta Lumina / O svetih lučeh

XIV. Njegovo rojstvo smo primerno obhajali: jaz, voditelj praznika, in vi, in vse, kar je na svetu in nad svetom. Z zvezdo smo tekli in z modrimi smo se priklonili; s pastirji smo bili razsvetljeni in z angeli smo ga slavili; s Simeonom smo ga vzeli v naročje in s staro in čisto Ano smo odgovorili s slavljenjem. In hvala njemu, ki je prišel k svojim v podobi tujca, ker je poveljčal tujca.

Zdaj prihajamo k drugemu Kristusovemu dejanju in drugi skrivnosti. Ne morem zadržati veselja; vznesen sem v Bogu. Skoraj kakor Janez oznanjam veselo vest: saj čeprav nisem Predhodnik, sem vendar iz puščave.

Kristus je razsvetljen – zasijmo z njim tudi mi. Kristus je krščen – spustimo se z njim, da bi tudi z njim vstali.

Jezus je krščen; toda ne premislimo le tega, temveč še nekaj drugih stvari: kdo je krščen, kdo krščuje in kdaj? Krščeni je popolnoma čist; krščuje Janez; čas pa je začetek njegovih čudežev.

Kaj naj se iz tega naučimo in o čem ter čemu naj bomo poučeni?

Prvo: da se moramo najprej sami očistiti.

Drugič: da naj bomo ponižni.

Tretjič: da učimo in oznanjamo šele v zrelosti, tako duhovni kakor telesni.

Prvo je posebej namenjeno tistim, ki se na hitro in brez priprave ženejo h krstu in ki ne poskrbijo, da bi se milost krsta utrdila s primerno naravnostjo duha k dobremu. Milost namreč vsebuje odpuščanje preteklosti (saj je milost), zato je toliko bolj vredna spoštovanja, da se ne vrnemo več k istemu izbljuvku.

Drugo je namenjeno tistim, ki se upirajo oskrbnikom te skrivnosti, čeprav jih ti po dostojanstvu prekašajo.

Tretje pa je namenjeno tistim, ki so prepričani v svojo mladost in mislijo, da je vsak čas primeren za poučevanje ali vodenje.

Jezus se očisti – ti pa preziraš očiščenje? ... In očiščuje ga Janez – ti pa se dvigaš proti svojemu glasniku? ... In to pri tridesetih letih – ti pa si, še preden ti je zrasla brada, drzneš učiti starce ali misliš, da jih učiš, čeprav nisi spoštovan ne zaradi starosti ne morda zaradi značaja?

Toda tu bi kdo rekel: »Daniel in še ta ali oni so bili sodniki v mladosti,« in takšni zgledi so vam na jeziku; kajti vsak, ki ravna napačno, je pripravljen braniti samega sebe. Jaz pa odgovarjam: tisto, kar je redko, še ni cerkveno pravilo. Kajti ena lastovka še ne prinese pomladi niti ena črta še ne naredi geometra niti ena plovba mornarja.

XV. Toda Janez krščuje, Jezus pa pride k njemu (Mt 3,14) – morda zato, da bi posvetil tudi samega Krstnika, gotovo pa zato, da bi v vodi pokopal celotnega starega Adama; in še prej, zaradi tega in za to, da bi posvetil Jordan; kajti kakor je on Duh in Meso, tako nas posvečuje po Duhu in vodi.

Janez ga noče sprejeti, Jezus pa vztraja. »Jaz bi se moral dati krstiti tebi« (Mt 3,14) – tako pravi glas Besedi, prijatelj Ženinu (Jn 3,29); tisti, ki je nad vsemi, rojenimi od žena (Mt 11,11), tistemu, ki je Prvorojenec vsega stvarstva (Kol 1,15); tisti, ki je poskočil v materinem telesu (Lk 1,41), tistemu, ki je bil čaščen v materinem telesu; tisti, ki je bil in bo Predhodnik, tistemu, ki je bil in bo razodet.

»Jaz bi se moral dati krstiti tebi« – in dodaj: tudi za tebe. Kajti vedel je, da bo krščen z mučeništvom ali da bo, kakor Peter, očiščen ne le po nogah (Jn 13,9).

»In ti prihajaš k meni?« Tudi to je bilo preroško, kajti vedel je, da bo po Herodu prišla Pilatova blaznost, in da mu bo, potem ko bo on šel pred njim, Kristus sledil.

Toda kaj pravi Jezus? »Pusti zdaj,« – kajti to je čas njegovega učlovečenja; vedel je namreč, da bo malo kasneje krstil tudi samega Krstnika.

In kaj je rešeto? Očiščenje. In kaj je ogenj? Sežig plevela in žar Duha. In kaj je sekira? Odsek duše, ki je neozdravljiva tudi po gnojenju (Lk 13,8). In kaj je meč? Rez Besede, ki loči slabše od boljšega (Heb 4,12), razdeli vernega od nevernega (Mt 10,35) in vzdigne sina in hčer in snaho proti očetu in materi in tašči (Mih 7,6) – mlado in sveže proti staremu in temačnemu. ...

XVI. Nadalje: *Jezus pride iz vode* ... kajti s seboj dvigne svet ... in vidi *odprta nebesa*, ki si jih je Adam zaprl zase in za vse svoje potomce (1 Mz 3,24), kakor vrata raja s plamenečim mečem.

In Duh pričuje o njegovem božanstvu, kajti spusti se na tistega, ki mu je podoben; kakor tudi Glas z neba (kajti tisti, o katerem se pričuje, je od tam prišel); in v podobi goloba, ker časti telo (saj je bilo tudi to Bog zaradi zedinjenja z Bogom), tako da se pokaže v telesni podobi. Poleg tega je golob že od davnih časov naznanjal konec potopa.

Če pa bi sodil o božanstvu po velikosti in teži in se ti zdi Duh majhna stvar, ker je prišel v podobi goloba – o človek, kako zaničljivo majhen je tvoj um o največjih rečeh! – potem moraš, če hočeš biti dosleden, prezirati tudi nebeško kraljestvo, ker je primerjano zrnju gorčice (Mt 13,31); in moraš povzdigniti nasprotnika nad veličastvo Jezusa, ker se imenuje velika gora (Zah 4,7) in leviatan ter kralj vsega, kar živi v vodi, medtem ko se Kristus imenuje Jagnje (Iz 53,7) in Biser (Mt 13,46) in Kaplja in s podobnimi imeni.

XX. Toda danes izkažimo češčenje Kristusovemu krstu in praznujmo ta praznik prav – ne z razvajanje trebuha, temveč z veseljem v duhu. In kako naj se veselimo?

Umijte se, očistite se. (prim. Iz 1,16-18) Če ste škrlatni zaradi greha in skoraj krvavi, postanite beli kakor sneg; če ste rdeči, celo če ste ljudje, okopani v krvi, bodite vendar privedeni do beline volne.

Vsekakor se očistite in boste čisti. Kajti Bog se ne veseli ničesar tako kakor poboljšanja in odrešenja človeka – zaradi katerega prihaja vsak govor in vsak zakrament – da bi bili kakor luči v svetu, poživljajoča sila za vse druge ljudi; da bi stali kot popolne luči ob tisti veliki Luči in se učili skrivnosti razsvetljenja nebes, razsvetljeni od Trojice čisteje in jasneje – Trojice, od katere že zdaj v določeni meri prejimate en sam žarek iz ene same Božanskosti v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.

Njemu slava in moč na veke vekov. Amen.